

Salvia officinalis (Šalvěj lékařská)

synonyma: *Oboskon cretica*, *Salvia chromatica*, *Salvia clusii*, *Salvia cretica*, *Salvia crispa*, *Salvia digyna*, *Salvia grandiflora*, *Salvia hispanica*, *Salvia minor*, *S. f. bracteata*, *S. f. brevipedicellata*, *S. f. multiverticillata*, *S. f. spicata*, *S. var. frankei*, *S. var. longiaristata*, *Salvia papillosa*, *Salvia tricolor*

čeleď: Lamiaceae

oblasti: Alabama, Albánie, Alžírsko, Andalusie, Bosna a Hercegovina, Chorvatsko, Connecticut, Černá Hora, Georgia, Idaho, Itálie, J Francie, Kalifornie, Katalánsko, Kentucky, Kosovo, Maine, Makedonie, Malá Asie (Anatolie), Maroko, Michigan, Německo, New York, Ohio, Ontario, Oregon, Pennsylvania, Quebec, Řecko, Rhode Island, S Španělsko, Slovinsko, Srbsko, Střední středozemí, Švýcarsko, Tennessee, Utah, Vermont, Virginie, Washington, Z Balkánský poloostrov, Západní Virginie

Roste ve Španělsku, Francii a na Balkánském poloostrově v podobě polokeře. Dorůstá výšky (20 -) 30 - 70 (i 80)cm. Stonky jsou vystoupavé nebo přímé, od báze dřevnatějící, zbytek je 4hranný a větve jsou v mládí ochlupené. Listy jsou křížmostojné, eliptické, zašpičatělé, v mládí s naředlým plstnatým povrchem, drobně vroubkované, svrasklé, dlouhé 2 - 8 (i 10)cm, báze klínovitá až zakulacená, spodní strana plstnatá, z části přezimují a řapíky dlouhé 1 - 5cm. Květenstvím je terminální lichoklas délky 10 - 15cm, tvoří jej (2 -) 4 - 8 (i 20)tičetné lichopřeslenů v řídkém klasu, spodní listeny přisedlé, vejčitékopinaté, menší lodyžních, horní listeny vejčité až prakticky kulaté a zašpičatělé, vlastní květy mají 2 listence, 3 - 6mm dlouhou stopku, kalich zvonkovitý, žláznatě tečkovaný, dlouhý (0,9 -) 1 - 1,4cm s 15ti žilkami, z 1/2 jej tvoří 2 pysky, spodní je hlubší, cípy kopinaté, špičaté, koruna je světlefialová až červenofialová (i bílá), dlouhá (1,5 -) 1,8 - 3,5cm, uvnitř ochlupená, horní pysk má 2 přímé laloky, spodní je delší, postranní jsou eliptické a střední je obvejčitý. Plodem je prakticky kulatá černá tvrdka průměru 3 - 3,5mm. Používá se pro dochucování jídel a jak napovídá český název, má léčivé účinky. Existují vnitrodruhové taxony:

- 'Albiflora' - květy bílé
- 'Aurea' - listy žlutozelené
- 'Berggarten'/'Herrenhausen' - široký nízký větvený habitus; výška 60cm; listy široké, modrošedé, na spodní straně bílé; květy modré, chudší
- 'Compacta' - zakrslý habitus; výška do 20cm
- 'Creme de la Creme' - panašované okraje listů
- 'Crispa' - listy pestré, zkadeřené
- 'Dwarf' - zakrslý habitus
- 'Elephant Ear' - listy velké
- 'Extrakta' - zvýšený obsah silic
- subsp. gallica
- 'Grete Stolze' - listy špičaté, světlešedé; květy modrofialové
- 'Hexenmantel' - okraje listů bíle panašované
- 'Icterina'/'Aurea' - stálezelený až polostálezelený keř až polokeř; výška do 80cm; listy podlouhlé až kopinaté, šedozeleň až bledězeleň nepravidelně béžově až světležlutě panašovanými okraji listů, aromatické
- 'Kew Gold' - listy žluté
- 'Latifolia' - listy až 2x delší než široké
- subsp. lavandulifolia - výška 15 - 90cm; listy jsou dlouhé 4 - 7,5cm, široké 1 - 2,2cm; květenství je 2 - 8mičetné, květy mají kalich velikosti 0,8 - 1,9cm a koruna má velikost 2,5 - 3,5cm
- 'Maxima' - listy velké
- 'Milleri' - listy červené a skvrnité
- 'Minima' - výška 30 - 50cm; listy husté, aromatické, šedozeleň; květy světle růžovofialové
- subsp. minor - listy dlouhé 2 - 6cm, široké 1 - 2cm; koruna dlouhá 2 - 2,5cm

- 'Oeschberg'
- subsp. officinalis (Šalvěj lékařská pravá)
- subsp. oxyodon
- 'Purpurascens' - výška i šířka 60cm; listy načervenalé; květy růžovofialovomodré; obsahuje nejvíce léčivých látek
- 'Rubriflora' - listy až 4x delší než široké; květy červené
- 'Salicifolia' - listy až 7x delší než široké
- 'Sturnina' - listy světlezelené
- 'Tenuior' - listy až 4x delší než široké; květy modré
- 'Tricolor' - polokeř; výška 50cm; listy šedozelené se skvrnami v barvě bílé, růžovofialové, růžové (i béžovožluté); květy růžovofialovomodré
- 'Woodcote' - výška 30 - 60cm; listy šedozelené, zeleno pestré

Potřebuje dostatek světla, chráněné místo, sušší propustnou půdu s menším množstvím živin. Na zimu ji můžete přikrýt chvojím.

Množíme většinou pro jednoduchost vegetativně dělením trsů, je ale možné vysévat semena.

<https://www.rostliny.net/>